

A tojáspiact kilátásai

Azt mi sem tudtuk eldönteni Szabó Lászlóval, az Agricola Mezőgazdasági és Ipari Szövetkezeti Zrt. cégvezetőjével, hogy melyik volt előbb, a tyúk vagy a tojás, de a tojástermelés hazai és nemzetközi helyzetéről már képet alkothattunk. A vértesszőlősi cég fő tevékenységi körébe ugyanis az állattenyésztés, a jércenevelés, az étkezési tojástermelés és az értékesítés tartozik. De a legújabb fejlesztéstől, a tyúktrágya feldolgozástól is sokat remélhetnek a gazdaságnál, hiszen mind a házi, mind az ipari felhasználás során jól hasznosítható ez a termék.

Vértesszőlős neve, amely Komárom-Esztergom megyében, Tatabánya és Tata között fekszik, már az általános iskolai tanulmányainkban ismertté vált, hiszen itt találták meg az egyik őszünket, Samut. Az Agricola Zrt. a helyi térszőlő jött létre 1991-ben, mégpedig teljes körű jogutód szervezetként. Az átalakulás előtt jelentős ipari tevékenység folyt itt, amely mára gyakorlatilag megszűnt, így a legfontosabb tevékenységük az étkezési tojástermelés vált.

Teljes technológia

Az Agricola Zrt. két telephelyen dolgozik: Vértesszőlősen és Komárom-Szőnyben. Vértesszőlősen 120 ezer férőhelyes termelőkapacitással rendelkeznek, itt tojásválogatással foglalkoznak, s itt működik a logisztikai központjuk is, innen szállítják ki a nagyáruházakba és a kiskereskedelmi boltokba a friss, jó minőségű tojást. A másik telepen, Komárom-Szőnyben is hasonló nagyságrendű a termelőkapacitásuk (110 ezer férőhelyes a telep), de itt nevelik a tojók utánpótlását, a jércéket, s itt van a takarmánykeverő üzemük is. Kevés a földterületük (mindössze 80 hektár), így növénytermesztéssel nem tudnak foglalkozni. Kedvező viszont – Tatabánya és Tata közelsége következtében – a falunak és a cégnek a földrajzi fekvése, hiszen két városköz-

Szabó László: a tojás előállításánál a takarmányköltségek a meghatározók

pontja is van, s az autópálya közelsége is sokat segít a termékek terítésében.

A cégnek 152 tulajdonosa, részvényese van, s 1997-ig tulajdonképpen az „örökséget” nyögték, hiszen jelentős adósságállományt kellett kifizetniük. Ebben akkor még az ipari hátter segített, mivel a mezőgazdasági termelést nem erőltették, s nem is döntötték el, melyik irányba induljanak. Már csak azért sem, mert akkor még nem volt semmiféle állami támogatás. Szabó László ebben az időszakban bejárta Nyugat-Európát, értő és nyitott szemmel nézte a fejlettebb világ mezőgazdasági tevékenységét. Itthon először 1997-ben írtak ki támogatási pályázatot a mezőgazdaság-

ban, akkor vásárolták meg a szőnyi telepet és a jércenevelő technológiát. A Hellmann, ismert németországi ketchupgyártó céggel állnak kapcsolatban, s olyannyira jó ez a kapcsolat, hogy az Agricola a Hellmann cég hazai képviselője is. A teljes technológiacsere 1999-től 2002-ig hajtották végre, és mind a hat istállójukban lecserélték a ketreceket, mégpedig az akkori legkorsze-

rűbb technológiára. A termelő istállókat, Magyarországon az elsők között, összekötötték egy tojásszállító pályával, így a tojás közvetlenül kerül a válogatógépre.

Amíg 2002-ben egy ketreceben hat tojótyúk tartását engedélyezték a törvényi előírások, addig rá egy évre már csak ötöt. Jelenleg 550 négyzetcentiméter szükséges egy tojótyúknak, ám ez 2012. január elsejétől már 750

négyzetcentiméterre változik. Az unió olyan követelményeket ír elő „állatjóléti” címszó alatt, ami a termelést megnehezíti, jelentősen csökkenti. Ilyen például az is, hogy a két ketréc közötti közlekedési út szélességét 75 centiméterről 90 centiméterre kell növelni, mondván, a jobb ellenőrizhetőség miatt. A 15 centiméter növelése azt vonja maga után, hogy helyből 20 százalékkal csökken a termelőkapacitás, mert egy sor ketréct ki kell váltani. Magyarországon a tojóistállók standard szélessége 12 méter, így ebben nem fér el majd öt, hanem csak négy sor ketréc. Az Európai Unió pedig keményen betartatja az előírásait, mert ha nem, annak olyan

következményei is lehetnek, hogy egyszerűen bezárják az üzemet.

Holland konkurencia

Szabó László szerint a termelést akarja az unió korlátozni ezzel az előírással. Ha ugyanis Magyarországon át kell alakítani a technológiát, akkor 800 000–1 000 000 darabbal kevesebb tyúk lesz a ketreceken, a jelenlegi 3,5 millióval szemben. (Hat évvel ezelőtt még 5 millió tojóállománnyal rendelkezünk.) Ezzel szemben Hollandiában óriási fejlesztések folynak: ott korábban 30 millió tojótyúkot tartottak, ma ötven milliót! Úgy tűnik, hogy a holland tojás-lobbi igen erős, ők diktálják a változásokat. Igazolja ezt, hogy a '90-es évek elején teljes technológiaváltást hajtottak végre, s a régi, 8–10 éves ketreceket a lengyeleknek adták el, s ebből építették meg a hatalmas telepeiket. Ebből adódóan, a lengyelek jóval nagyobb problémával küzdenek, mint mi magyarok, mivel náluk sem megoldott a technológiacsere. Nem véletlen, hogy a lengyel tojás-lobbi hangosan tiltakozik az új előírások bevezetése ellen. A hollandokat persze, ez nem zavarja: tudomásunk van arról például, hogy egy holland termelő, zöldmezős beruházásban 130 méter hosszú, 23 méter széles, háromszintes tojóistállót épít, mégpedig hat darabot. Egy épületben 247 ezer